POMERY V ŠKOLSTVE PO ZATVORENÍ GYMNÁZIA

Revúčania žili v očakávaní, že hneď po zatvorení gymnázia budú mať v meste vyššiu školu. Stalo sa tak v školskom roku 1876/1877, keď v novej budove bývalého gymnázia otvorili štátnu meštiansku školu. Vyučovacou rečou bola maďarčina, hoci do školy chodila takmer polovica detí slovenskej národnosti. Maďarizačný proces aj tu ukázal svoju silu. Deti zo slovenských rodín po maďarsky nevedeli, preto väčšina z nich mala zlý prospech. Začiatkom 20. storočia chodilo do školy už len 14-16 % Slovákov.

Na území mesta vznikli aj ďalšie školy s vyučovacím jazykom maďarským. V roku 1883 tu otvorili obecnú učňovskú školu a od roku 1891 do roku 1918 sa tu mohlo študovať na vyššej obchodnej škole.

Materinský jazyk sa do revúckych škôl vrátil rozpadnutím Rakúsko-uhorskej monarchie. 28. októbra 1918 vznikla Československá republika a s ňou nastalo oživenie tradície revúckeho stredného školstva. Rozhodnutím Ministerstva školstva a národnej osvety zo dňa 19. septembra 1919 číslo 4216 bolo zriadené Československé štátne reálne gymnázium v Revúcej. Pamätná budova gymnázia opäť otvorila svoje brány, aby privítala slovenskú mládež. Vyučovať sa začalo 16. februára 1920. Otvorená bola iba jedna trieda. V nasledujúcich školských rokoch však tried pribúdalo. Pri zrode gymnázia stál staručký Július Botto, ktorý mal takú krásnu životnú púť, že v predchádzajúcom storočí pôsobil ako učbár na Prvom slovenskom gymnáziu a teraz v tej istej budove školy, ktorej základy kopal spolu s ostatnými učbármi, sa stáva dočasným správcom a pedagógom novozriadeného gymnázia. Radosť z gymnázia netrvala dlho, lebo dekrétom ministerstva č. 8167-11-27 zo dňa 25. februára 1927 bolo rozhodnuté, že gymnázium bude v rokoch 1927 až 1929 postupne zrušené. Rozhodnutie sa skutočne naplnilo. Počas existencie gymnázia sa maturity konali iba dvakrát, a to v školských rokoch 1927/1928 a 1928/1929.

Zásluhou profesorov revúckeho Československého štátneho reálneho gymnázia sa v meste rozvíjal šport, kultúrny a spoločenský život najmä v telovýchovnej jednote Sokol, ktorá bola založená na ustanovujúcom valnom zhromaždení 7. septembra 1919. Členovia Sokola nadviazali na tradície, ktoré tu v roku 1866 sľubne začal rozvíjať PhDr. Ivan Branislav Zoch.

O založenie revúckeho Sokola sa zaslúžili národne zmýšľajúci obyvatelia mesta na čele s dr. Milanom Bottom, ktorí spolu s tu pôsobiacimi dôstojníkmi 2. etáp. práporu 2. roty kapitánom V. Mayerom, Josefom Horčíkom a Klimešom dokázali získať do telovýchovnej jednoty 66 mužov a 46 žien z miestneho obyvateľstva. Čestným členom revúckeho Sokola sa stal Július Botto, ktorý napriek svojmu pokročilému veku písal rôzne články do novín a časopisov o ich telovýchovných vystúpeniach, akadémiách, turistických výletoch, divadelných predstaveniach a sokolských zábavách. Medzi aktívnych členov Sokola z Revúčanov patrili: Štefan Anzloch, Rudolf Ivan, Margita Ivanova, Ján Skalský, Bedřich Braun, Ľudovít Kráľ, Július Nyári, Margita Nyáriová, Lenka a Klára Valentínyové, Milan Čech, Eugen Ormis a ďalší.

Zdroj: Dušan Dubovský - Revúca kolíska slovenského stredného školstva